



Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació



INCAVI
Institut Català de la Vinya i el Vi



Millora de la biodiversitat en paisatges vitícoles

Enric Bartra Sebastian (Incavi) Joël Rochard (IFV)

3r Simposi de Producció Agrària Ecològica

Viticultura i Enologia

26 novembre 2015



- Accions que afavoreixen la biodiversitat
- Reduir l'ús de plaguicides
- Cobertes vegetals (temporals o parcials)
- Deixar vegetació a les vores (arbusts)
- Mantenir marges de pedra seca
- Deixar guarets
- Fer refugis: ocells, rat penats o eriçons



- **La biodiversitat és la variabilitat d'organismes vius, inclosos, els ecosistemes.**
- Els objectius del projecte LIFE+ BioDiVine eren analitzar i protegir la biodiversitat en els paisatges vitícoles.
- Un dels valors de la biodiversitat són els serveis sistèmics





- Els serveis ecosistèmics sustenten la salut de l'entorn, la nostra economia i qualitat de vida.
- En són exemples la producció d'aigua neta, la formació de sòl, la regulació del clima, la pol·linització, etc.
- Cada vegada més cellers posen la biodiversitat com valor positiu per a l'empresa i ho comuniquen al consumidors

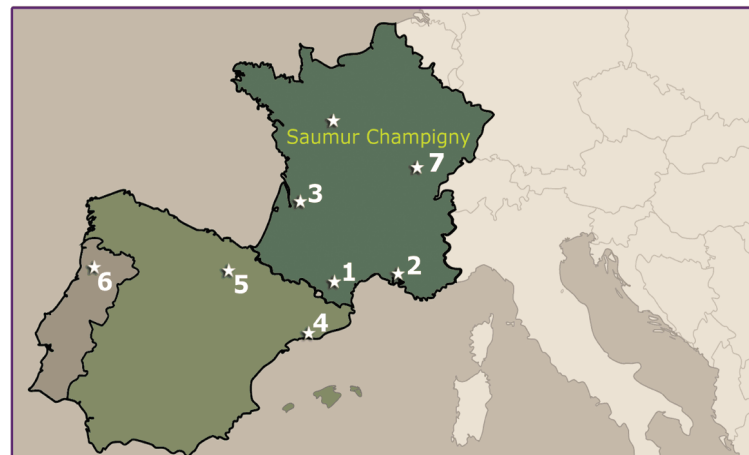


- Durant el projecte LIFE+ BioDiVine s'ha fet:
 - Avaluació de la biodiversitat en l'entorn de la vinya i l'anàlisi dels elements del paisatge.
 - Introducció i gestió sostenible de diferents elements del paisatge que poden afavorir la biodiversitat.





- ***Les zones de demostració***
- El projecte LIFE+ BioDiVine es desenvolupa en set zones vitícoles :
 - Bordeus, Limoux, Costières de Nîmes i Borgonya
 - Rioja i Penedès;
 - Alto Douro (Porto).





- En aquest estudi s'han registrat: 98 espècies d'ocells, 11 de ratpenats, 12 d'altres mamífers, 3 de peixos, 5 d'amfibis, 8 de rèptils





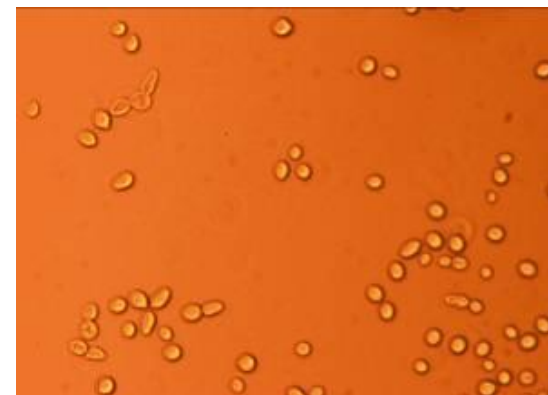
Riquesa en vertebrats de zones vitícoles

- Ocells 98, 77 protegits (78%)
- Mamífers 23, protegits (65%)
- Rèptils 8, protegits (100%)
- Amfibis 5, 4 protegits (80%)
- Peixos 3, 2 protegits (60%)



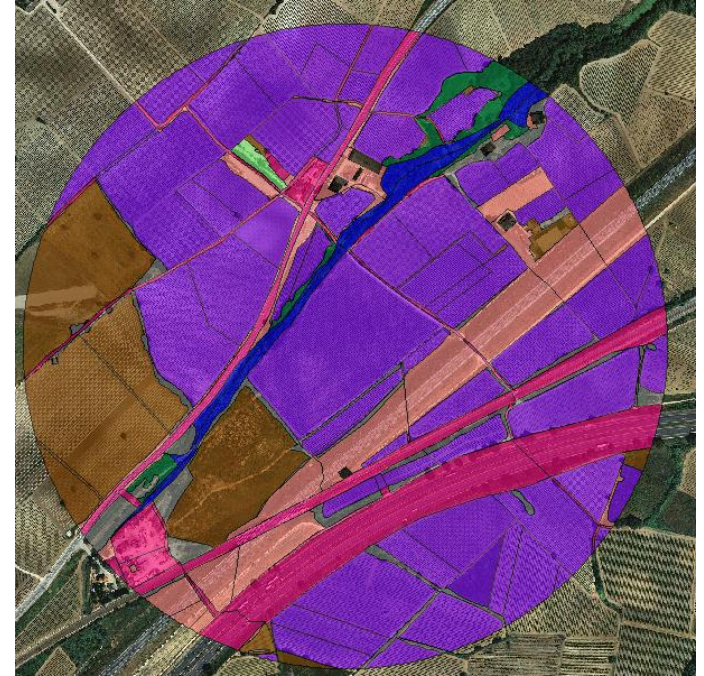


- S'ha registrat 50 espècies de plantes, 450 morfo espècies d'artròpodes (de 22740 individus) i diferències en l'activitat biològica del sòl.





Tradicionalment s'ha estudiat la vinya a escala de parcel·la, en aquest estudi s'han analitzat els elements del paisatge en un radi de 500 metres





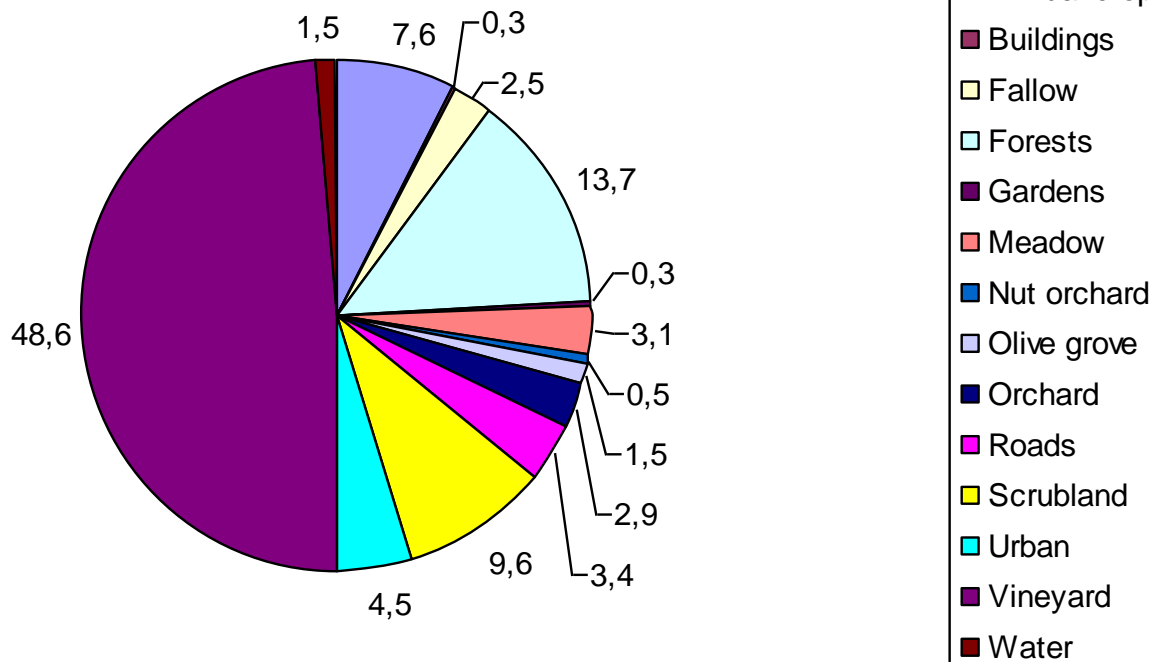
A la Denominació
d'Origen Penedès, 16
viticultors han
participat a l'estudi
del Projecte
BioDiVine LIFE+

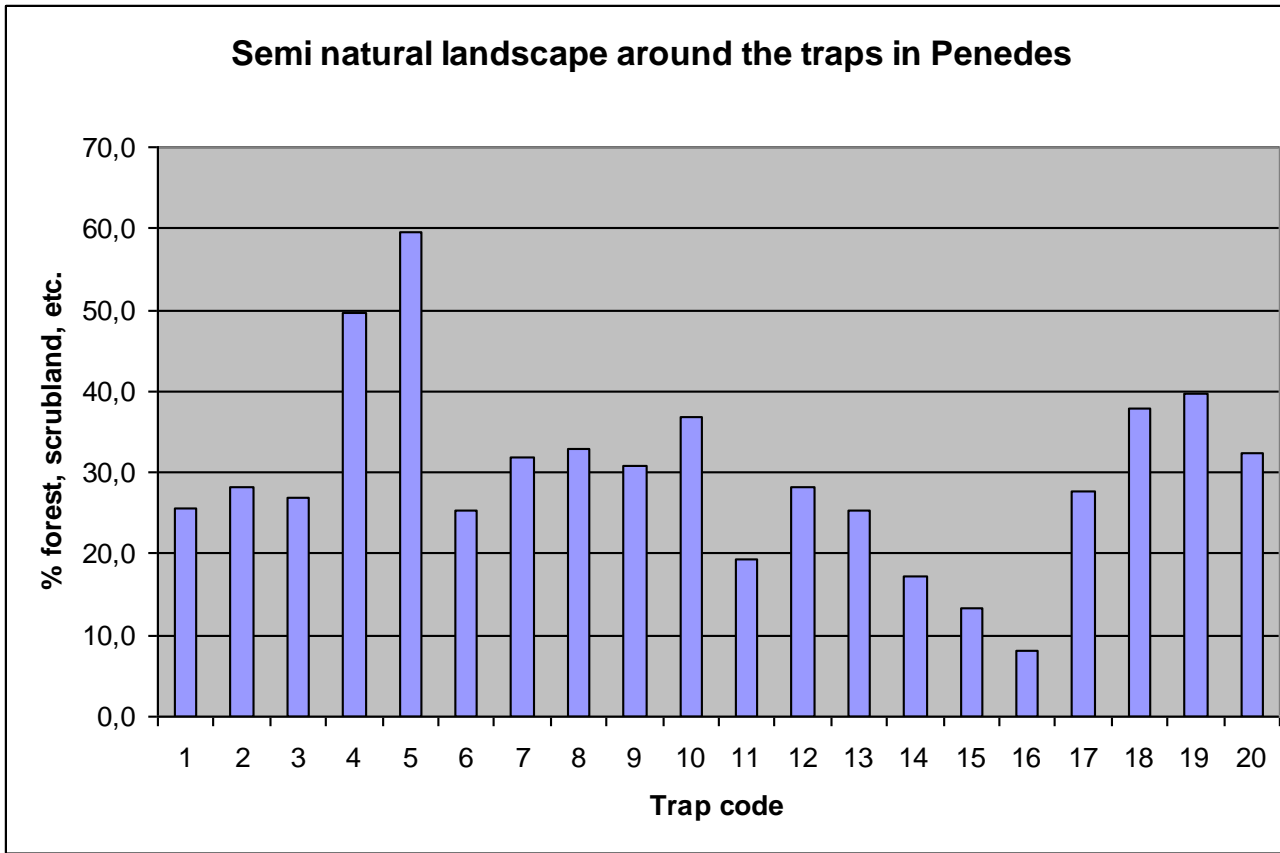
1. avaluar la biodiversitat
2. s'han realitzat accions de conservació
3. activitats d'enoturisme





Graphic presenting the percent of landcovers for all studied areas in Penedes







Les accions de millora que han seguit les propostes del projecte són las següents:

Més de 25 ha de vinyes amb cobertes vegetals.

Plantació de més de 3 km de plantes a les vores de les vinyes.





Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació



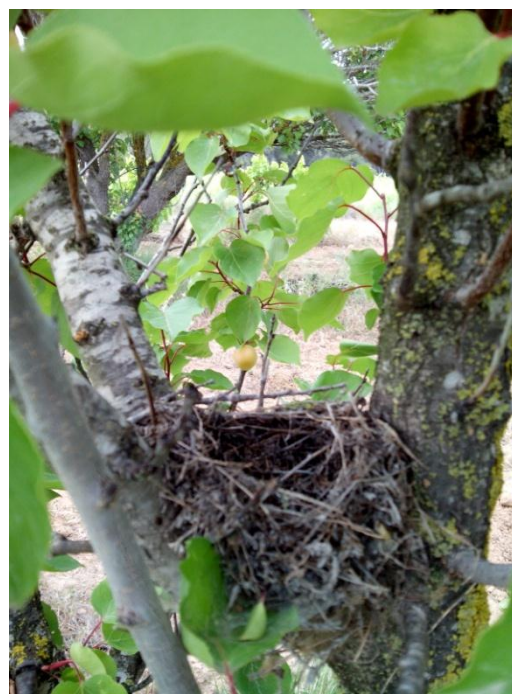
INCAVI
Institut Català de la Vinya i el Vi



Tanques amb vegetació:

Arbusts: 3.5 €/m

Col·locació i manteniment 1er
any: 3.5€/m





- Lledoner
- Prunera borda
- Auró
- Sanguinyol
- Botja d'escombres
- Noguereta
- Estepa
- Aladern
- Llentiscle
- Sàlvia
- Romaní





- Pedres de la finca o portades: 56€/m
- Col·locació: 120€/m
2m/persona/dia
- Total: 176€/m (500€/m³)





- Guarets amb sembra
- Màquina 60€/ha
- Llavors: 100€/ha
- Possibilitat de pastura o sega a partir de l'agost des del centre
- Evitar erosió i compactació, afavorir l'activitat biològica.
- Veça, melilot, melgó,





- Construcció de més de 100 m de parets de pedra seca.
- Ampliació de la superfície de control de *Lobesia botrana* amb feromones.
- Manteniment de més de 7 ha de guaret: zones no cultivadas con vegetació sembrada o espontània.



Accions que
afavoreixen la
biodiversitat
(marges, vores,
cobertes, lluita no
química i guarets)



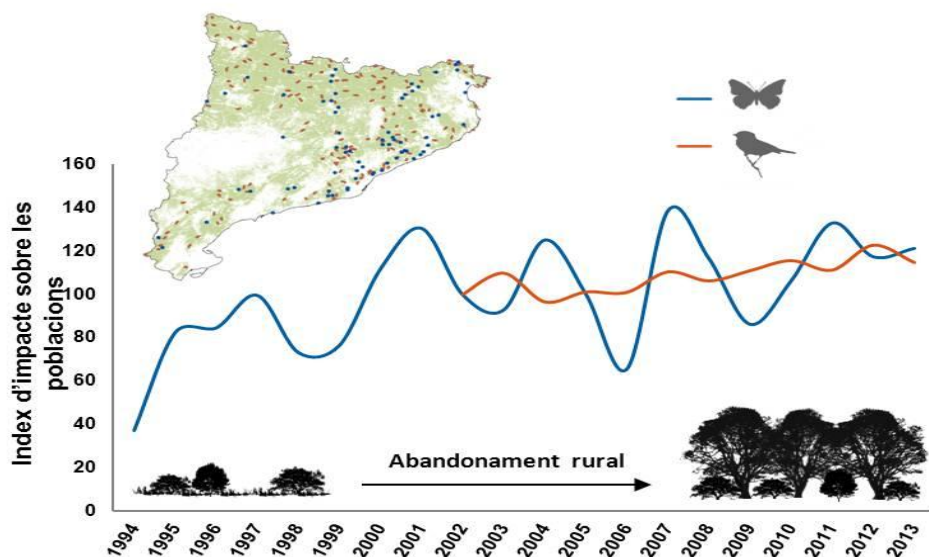
Avaluació de la
biodiversitat a la
vinya (vídeo per
mamífers, mesures
de fauna, flora, sòl)



Comunicació,
divulgació i
sensibilització
(jornades i portes
obertes)



- L'abandonament de cultius i proliferació del pi blanc han tingut un efecte negatiu en espècies d'ocells com el botxí o el còlit.





Tudó, Falciot negre, Rossinyol, Tallarol capnegre, Gafarró, Verdum





- Conclusions
- El seguiment de la biodiversitat en els paisatges vitícoles ha revelat una gran riquesa d'espècies, 137 de vertebrats, moltes d'elles protegides (106), artròpodes, plantes i activitat del sòl.
- Senzilles pràctiques permeten mantenir aquesta biodiversitat i valorar el conjunt del paisatge vitícola.
- 16 viticultors s'han implicat amb mesures favorables a la biodiversitat i en molts casos ho han incorporat a les seves activitats d'enoturisme.



Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació



INCAVI
Institut Català de la Vinya i el Vi



Moltes gràcies!